

ŠARLIJE · ŽIRO

BLUBERI

4

◀ STARI KONTINENT ▶

Dragi čitaocē,

Ovaj, četvrti tom kompletnog izdanja *Bluberija*, koji je predviđen da ide u devet albuma, prikazuje stranice serijala onako kako su bile objavljene u *Pilotu* od 11. jula 1968. do 9. jula 1970. Kolor je onaj iz albumskog izdanja, onako kako ga je odobrio i doterao Žan Žiro, izuzev prve i druge table *Suludog generala*. Prilikom objavljivanja albuma prva tabla je izostavljena, dok je druga prerađena kako bi uključila rezime prethodne epizode. Vratili smo te table za ovo integralno izdanje s kolorom iz *Pilota* i originalnim kadriranjem.

Želimo vam ugodno čitanje jednog od najlegendarnijih dela devete umetnosti.

Izdavač *Dargo* posebno želi da izrazi veliku zahvalnost Izabel Žiro i Filipu Šarlijeu za njihovu saradnju i bezrezervnu podršku.

SULUDI GENERAL objavljivan je u nedeljniku *Pilot* od broja 453 od 11. jula 1968. do broja 476 od 19. decembra 1968. Prvo albumsko izdanje objavljeno je 1971. u izdanju *Dargoa*.

RUDNIK IZGUBLJENOG NEMCA objavljivan je u nedeljniku *Pilot* od broja 497 od 15. maja 1969. do broja 519 od 16. oktobra 1969. Prvo albumsko izdanje objavljeno je 1972. u izdanju *Dargoa*.

UTVARA SA ZLATNIM MECIMA objavljivana je u nedeljniku *Pilot* od broja 532 od 15. januara 1970. do broja 557 od 9. jula 1970. Prvo albumsko izdanje objavljeno je 1972. u izdanju *Dargoa*.

GO TO HELL

Vremena su daleko od anđeoskih, da upro- stimo za početak. Drugi ciklus posvećen indijanskim ratovima (*Gvozdeni konj*), u doba kada treća epizoda, *Na stazi Sijuksa*, stiže do kraja, mogao je da se završi uz dozu nade, smrću zloglasnog Stilfingersa, iskupljenjem Bluberija (krivo optuženog za krađu radničkih nadnica) i mogućom nagodbom sa Čejenima da može u miru da se prelazi preko njihove teritorije. No, ne slučajno, dok su do tada avanture poručnika Majka S. Bluberija malim koracima zaobilazile kanone vesterna u stripu, sada će se desiti jedan radikalni zaokret. Horizont, koji je konačno počeo da se raščičava, odjednom je ponovo utonuo u tminu kad je na scenu stupio taj zlokobni lik – general Makalister. S njim i četvrtim tomom ciklusa, *Suludim generalom*, serijal će utonuti u mrak.

Poslednja tabla epizode *Na stazi Sijuksa* objavljena je u *Pilotu* od maja 1968. godine, drugim rečima: u trenutku kad su krupni događaji – studentski protesti – pogađali Francusku. Vetar slobode koji je posejan još početkom šezdesetih prenosi se sad i na osporavanje već utvrđenih vrednosti, a to će reći trenutnog poretka i represije koju taj poredak nosi. Ako je mit o Zapadu i njegovom osvajanju nastavio da hrani mlade čitaoce željne avanture i egzotike (na zapadnjački način), došlo je, uprkos svemu, i vreme da otvore oči na izvesne pojave u stvarnosti, jer bilo je nečega trulog u tom kraljevstvu kauboja, Indijanaca i konjice Sjedinjenih Država.

„Žan-Mišel Šarlije je smesta shvatio da ta iskrivljena kanonska slika tradicionalnog stripa predstavlja fantastičan adut“, analizira Žan Žiro. „Stasavala je nova publika, koja se nije nalazila u tom odveć patriotskom ultrakonzervativizmu serijala poput, na primer, *Nebeskih konjanika*, sa stereotipnim junacima Tangijem i Laverdirom. A Šarlije je savršeno dobro znao da uhvati tu promenu mentaliteta.“ Bluberi, junak koji je u stanju da reši i najkomplikovanije situacije, postaje u isto vreme svedok i žrtva pogibeljne megalomanije jednog čoveka. On je pre svega pobunjenik, ali jednako je i zgađen, neko koga je razočaranje načelo i čije akcije, nekada spasonosne, sada deluju skoro nemoguće. Previše je vojnika koje će gledati kako umiru, nemoćan da ih spase, ali jednako i nesposoban da se raduje toj drskoj sreći da se svaki put nekim čudom nađe na strani preživelih. Kao mogući odjek na rat u Vijetnamu, kom se nikako nije nazirao kraj i čija je svrha sve više dovođena u pitanje, lik Bluberija kao da u sebi sumira konstantnu nelagodu, koja će još godinama kasnije pratiti brojne veterane mornarice sa one strane Atlantika. To pokazuje intenzitet psihološke i egzistencijalne dimenzije, koja se uskoro, preko tog neobičnog lika što definitivno utvrđuje novi žanr, sručuje na čarobni svet „malih Mikija“.

Dovoljno je reći da će se klima serijala prilično promeniti. Bukvalno, kao i figurativno. Od pojave *Fort Navaha* Bluberijeve avanture bile su obeležene bojom i svetlošću, bilo da je u pitanju jarko sunce koje

Pilote

N° 453
11 JUILLET 1968
Dixième année

LE JOURNAL D'ASTERIX ET D'OBELIX

HEBDOMADAIRE - FRANCE : 1,20 F. - BELGIQUE : 12 F. - SUISSE : 1,20 F. - CANADA : 25 cts - ESPAGNE : 15 Ptas

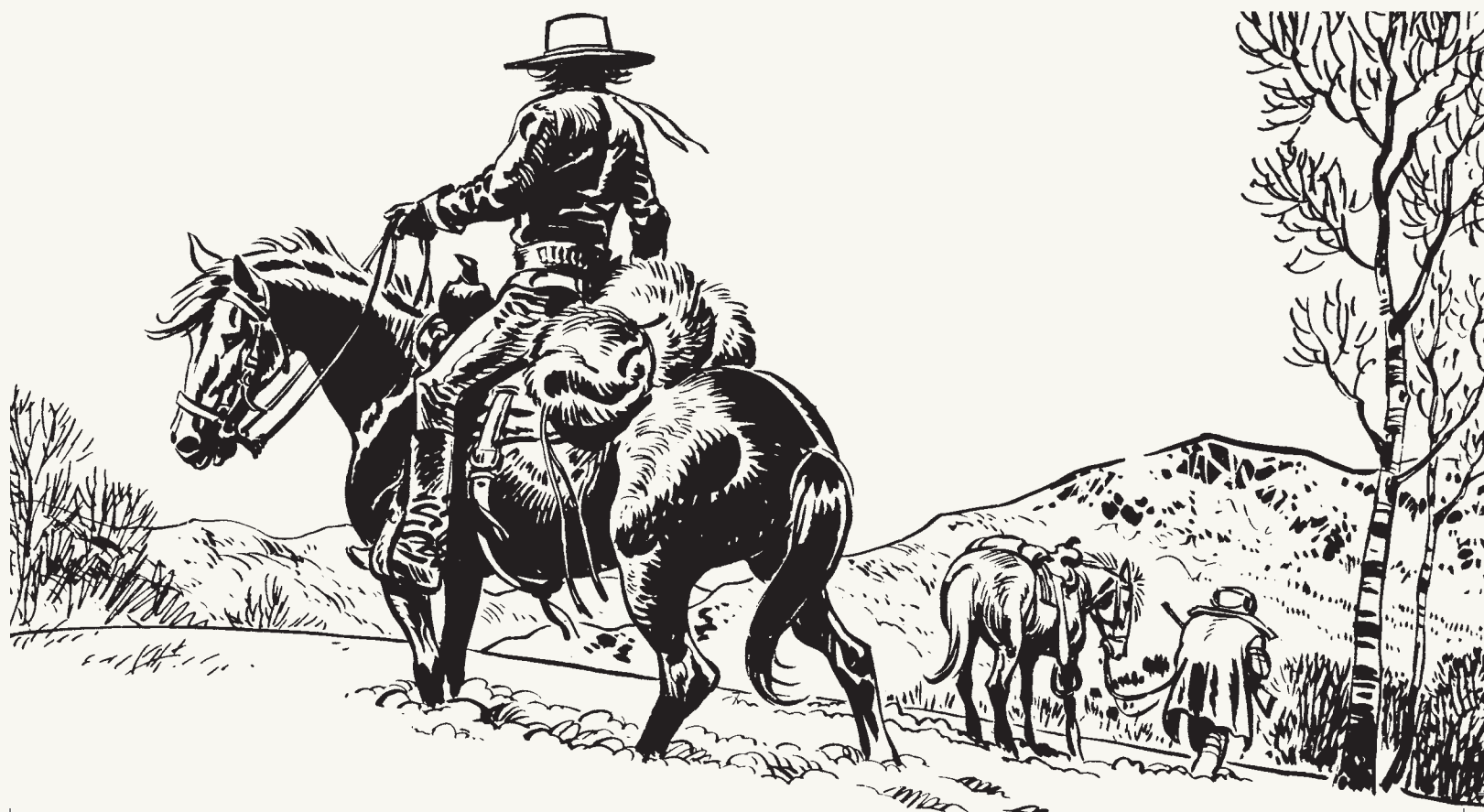

**BLUEBERRY FACE A FACE AVEC
"LE GENERAL TETE JAUNE"**

Naslovna strana Pilota broj 453 od 11. jula 1968.

crvenom i oker bojom obasjava pustinjske krajo-
like, bilo da su u pitanju žućkastozelene nijanse
prostranih ravnica, lišće drveća gustih šuma ili pak
jarke boje odeće protagonista (od civila, preko cr-
venokožaca, pa do vojnika). Sve je to odraz Žirovih
grafičkih i estetskih istraživanja, koja je stalno širio,
nadahnut svojim drugim plodonosnim putova-
njem u Meksiko (gde je, pored toga što je produbio
način promatranja prirode i ponašanja, donekle i
proširio percepciju i stimulisao čula upotrebom
halucinogenih gljiva), kako bi sa svakim novim
kadrom otvarao novo polje mogućnosti. Pojava
Makalistera najavljuje nadolazeći košmar kojim će
uglavnom dominirati tamnoplave nijanse, kao što
je to slučaj na uniformama napaćenih vojnika, ili
ta nesnosna bela, koja mu pokriva mantil i domi-
nira neprijateljskim planinskim predelima. Zimski
krajolik, tužan i pust, s kojim gledaoci počinju da
se upoznaju preko američkih vesterna druge vrste,
koji u to doba cvetaju na velikom platnu: *Plavi voj-
nik*, *Mali veliki čovek*, iščekujući *Džona Makejba*
i *Džeremaju Džonsona...* To su filmovi u kojima
se ljudi bore protiv hladnoće u ne baš prijateljski
nastrojenoj prirodi i gde sudbina prezrenih i mal-
tretiranih Indijanaca, čija je agresivnost u osnovi
samo odbrambena, vodi u očaj i tragediju.

Makalister, koji se pojavljuje u epizodi *Na sta-
zi Sijuksa*, iako svojom mračnom i izopačenom
prirodom ne ostavlja sumnju u nepopustljivost
i makijavelizam u nezasitoj žeđi za slavom, ipak
izgleda lepo sa svojom bujnom plavom kosom i gu-
stim brkovima nalik na one što su ih nosili keltski
bardovi. Inspirisan pravim generalom Kasterom
(što se vidi u isticanju njegovih najmonstruoznijih
crta lica, *videti stranicu 9 predgovora*), predstavljen
je kao oficir ekstremne strogoće, koji najviše drži do
discipline i za koga je Bluberi oličenje svega onoga
što mrzi. Naravno, neuredni poručnik bez ikakvih
ličnih ambicija, koji ne mari ni za čiju pojavu, nije
spreman da s njim stupa u savez. Moralne, taktičke
i diplomatske kvalitete koje u njemu prepoznaje ge-
neral Dodž – dozvoljavajući mu, shodno tome, da
uživa njegovo poverenje i dragocenu predusretlji-
vost – samo su nepotrebna smetnja u očima čoveka
za koga mir sa Indijancima nije opcija. Baš napro-
tiv, Makalister želi rat, rat za koji je siguran da će ga
dobiti. To je onaj Makalister koga smo otkrili već
na drugoj slici *Suludog generala*. Čovek izražajnih
crta lica, gustih obrva, odeven u toplo krzno, sa šu-
barom na glavi, deluje nam kao neko ko je ostario
deset godina za samo nekoliko nedelja. Naročito
njegovo izborano lice odaje utisak nepopustljivog
karaktera. Žir je tu ponovo pribegao svom stilu
šrafiranja iz epizode *Gvozdeni konj*, koji je na neko
vreme napustio. To je stil kojim sad mnogo bo-
lje vlada i koji mu dobro služi za stvaranje opšte
atmosfere, jer izbegava zasićenja, što se savršeno
podudara s tim mračnim preokretom događaja.

Pilote

N° 460
Dixième année

LE JOURNAL D'ASTERIX ET D'OBELIX

HEBDOMADAIRE - FRANCE : 1,20 F - BELGIQUE : 12 F - SUISSE : 1,20 F - CANADA : 25 cts - ESPAGNE : 16 Ptas

**BLUEBERRY SAUVERA-T-IL
SON TORTIONNAIRE ?...**

voir page 22

KASTER: ISTINA I LAŽ

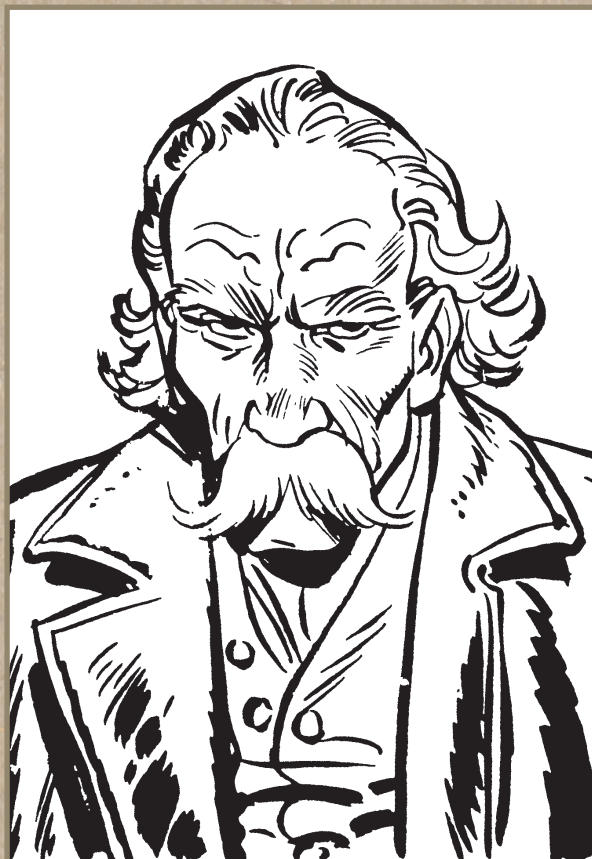
Po Bluberiju, general Makalister je najobičniji „beskrupulozni laktaš koji se udružuje s nečasnim političarima“. Da je imao priliku, pravi general Kaster, kojim je Žan-Mišel Šarrije umnogome bio nadahnut tokom stvaranja lika duboko antipatičnog generala Makalistera, sigurno bi se žalio na njegovu jednodimenzionalnu predstavu. Naravno, promena imena (dok će ostali slavni likovi zadržati svoja tokom izlaska serijala) treba da nas natera da poverujemo u tvrdnje scenariste da je „svaka sličnost s postojećom osobom ili sa osobom koja je nekad postojala sasvim slučajna“. No mi ipak znamo da je Šarrije u cilju dramaturškog pojačanja svoje priče zadržao samo najgore crte složenog Kasterovog lika.

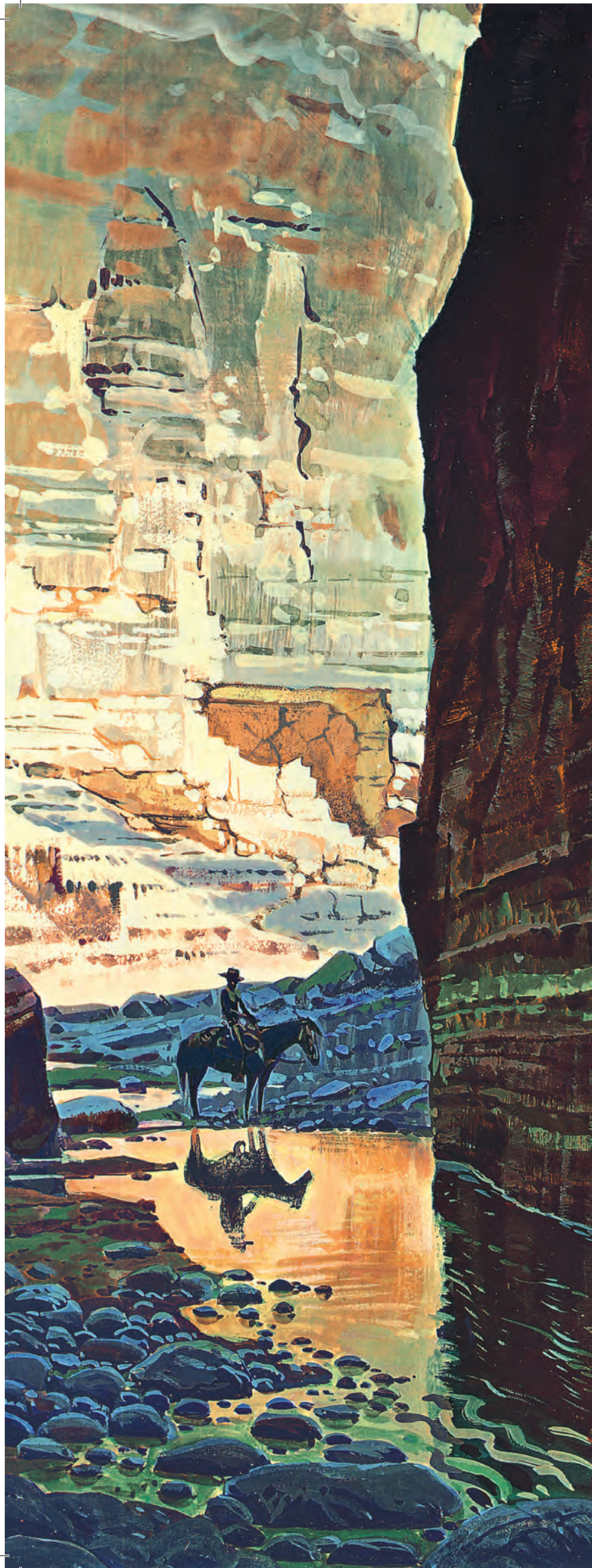
Ironija istorije – iako se Džordž Armstrong Kaster tako brzo istakao kao jedan od najbriljantnijih vojskovođa i vojnih stratega svojim podvizima tokom Rata za nezavisnost, ipak je poslednji dobio unapređenje na Vest pointu zbog... neposlušnosti. Tako da se može reći da on i Bluberi ipak imaju neke dodirne tačke.

Istina je pak da je tokom jednog vojnog poduhvata protiv Čejena, u zimu 1868, stekao svojevrstnu slavu posle pobede u bici na reci Vašita, za koju će se naknadno ispostaviti da je bila daleko od bilo kakvog

slavnog boja, već pre žaloban i sramotan pokolj žena, dece i staraca. Šarrije će u *Suludom generalu* primeniti tu epizodu u Crnim brdima, tamo gde su 1874. ponovo poslali Kastera u misiju na čelu konjičke divizije. I ako će general sa čuvenom bujnom grivom i plavim brkovima umreti dve godine kasnije, 1876, u čuvenoj bici kod Litl Bighorna, biće to zahvaljujući veličanstvenom savezništvu Sijuksa i Čejena pod vođstvom poglavice Bika Koji Sedi. Za snage plavih bluza bila je to kobna bitka čiju će taktiku (zamku koju je izvela indijanska vojska) u velikoj meri preuzeti Šarrije za scenu konačnog okršaja koji će koštati života vatrenog ali nepromišljenog Badinglouna, kao i glavninu njegove čete, ali – gle čuda – ne i Maklura i Bluberija!

Da budemo još precizniji: baš kao što Kaster verovatno nikad nije izrekao čuvenu žalosnu devizu „jedini dobar Indijanac je mrtav Indijanac“, koja mu se često pripisuje (nju je izgovorio general Šerman, jedan od poslednjih velikih Kasterovih zaštitnika), tako ga ni Indijanci nisu zvali Žuta Glava, već više banalno Duga Kosa. Ali možete li samo zamisliti kako bi neskladno (i smešno) bilo kad bi u priči objavljenoj usred 1968. jednom vojnom tiraninu i ubici Indijanaca nadenuli ime general Duga Kosa?

I kao da time želi da pojača efekat, jer prva duga sekvenca koja nas uvodi u masakr nad Čejenima odvija se u plaveti mračne noći, gde se naziru samo Makalisterovi zlačani brkovi i šal oko Bluberijevog vrata. Doduše, ne baš samo to. Iako su tišina i mrak bili neophodni za pripremu operacije, džinovska eksplozija žutog plamena i crvenog dima razbija taj turobni noćni sklad: savršena kompozicija na stranama 32 i 33, kojom se dočarava silovitost eksplozije i posledica koje izaziva – buka, strah i bes – predstavljena je u monohromatskim bojama, gde vladaju očaj, pustoš i užas. Košmar na nit priče svakako je ovim pokrenuta.

Svaki Bluberijev hrabar potez, svaki suludi pokušaj da ljudima spase život, kao bumerang se vraća protiv njega. To zastrašujuće klupko nemilih događaja, gde gotovo bez prestanka sve ide samo nagore, kao nikada do sada baca čitaoca u zagušujuću atmosferu, terajući ga da bude saučesnik poručniku osuđenom da se u borbi za dah preda nagonskom porivu za preživljavanjem.

Ilustracija koja je poslužila za naslovnu stranu Pilota broj 532 od 15. januara 1970.

Pilote

N° 497
Onzième année

LE JOURNAL D'ASTERIX ET D'OBELIX

Reprenez la piste avec
LE LIEUTENANT BLUEBERRY

Voir page 12

Naslovna strana Pilota broj 497 od 15. maja 1969. za prve stranice epizode Rudnik izgubljenog Nemca.

Bez obzira na to nastoji li da zaštiti svoje pijane ortake Maklura i Red Neka, koje je Makalister angažovao kao mazgare da pokrivaju svog prijatelja (daleko smo od vremena iz epizode *Čovek sa srebrnom zvezdom*, kad je Bluberi nemilosrdno prekorevao Maklura zbog njegovog alkoholizma), ili da nekako upozori Indijance na neumitnu opasnost koja ih čeka u nastojećem pokolju iz logora plavih bluza, njegova dela hrabrosti, samopregora i odanosti samo još više izazivaju sumnju da je kukavica i izdajnik, koja i bez toga visi nad njim. Još gore, kad poručnik posle već ko zna koje po redu uvrede i poniženja generala Makalistera poslušava svoj nagon i ne povinuje se vojnim naređenjima, te spasava generala izvesne smrti u zaleđenoj vodi, na kraju mu neće preostati ništa drugo nego da gorko zažali zbog tog čina. Taj gest neće zavredeti ni priznanje ni zahvalnost kod Makalistera, nego će samo uvećati mržnju koju ovaj gaji prema njemu, a još više prema Čejenima, čiji će napušteni logor biti spaljen do temelja. Bluberi je kriv ma šta uradio. Već na trećini knjige jasno nam je da ništa neće biti bolje, da su ta prokleta Crna brda predodređena da postanu ogromno osamljeno groblje.

Kako objasniti Bluberijev gest koji čak ni čitaoci ne mogu da shvate, oprostite? Da li to znači da je život jednog tako odvratnog čoveka, pa makar bio viši po činu, vredniji od života indijanskih žena, dece i staraca koje je upravo masakrirao? Da li je krivica to što nesvesno gura Bluberija da prihvati uniformu koju nosi i tako se stavi na stranu dželata? Ili je to ipak delić idealizma koji ponovo iskrsava kod njega dok se nada da će vrhovna pravda na kraju doći glave odvratnom generalu? Većito neka pitanja, koja Žan-Mišel Šarlije nekad vrlo jasno stavlja pred čitaoce, a nekada ih ostavlja da sama kličaju u njihovoj preplavljenoj mašti. Jer iako Šarlijeov i Žirov vanredni talenat još jednom ovde dobija na jačini, upravo taj višeslojni nivo čitanja daje snagu njihovoj sagi koja se stalno menja.

Žir neumorno vodi svoju priču, obraćajući pažnju na svaki kadar, pružajući veličanstvene predele, perspektive i položaje protagonista u tipičnom filmskom mizanscenu. Spektakularnom kretanju tovara konja, brutalnim napadima i strašnim padovima on suprotstavlja paralizovana lica, zatečena od straha i iscrpljenosti.

Prethodna strana: ilustracija za najavu Utvare sa srebrnim mecima u Pilotu broj 531.

Šarlije nadmašuje samog sebe u briljantnoj mešavini savršeno srodnih žanrova. U istorijskom narativu koji crpi iz scene u kojoj general Kaster goni Sijukse i Čejene on razvija uzbudljivu realističku intrigu gde smrt vreba na svakoj stranici i od koje vam se bukvalno svaki put steže stomak, brišući na taj način, kao u najboljim filmovima, granicu između gledalaca i protagonista. Ali scenarista se isto tako ni u čemu ne lišava večnih stripskih trikova (koje je često upravo on ovekovečio) kojima, očigledno, garantuje „malo verovatnu“ besmrtnost svojih junaka. Na kraju krajeva, ima li ičeg utešnijeg nego kad na nepoznatom terenu, ma koliko on bio uzbudljiv, pronađete poznate orijentire. Pređimo na strašne indijanske ratnike tako naoštrene i odlučne da srede te proklete belce, ali koji pritom uvek uspeju da nekako omaše metu, naročito ako su u pitanju važni likovi (Makalister u zaleđenoj vodi, na primer). Ali Bluberi dva puta (jednom pored Makalistera) uspeva da se izvuce neozleđen iz potpuno bezizlazne situacije (sve do direktnog susreta), dok desetine, pa i stotine opasnih crvenokožaca uporno progone njegovu malu grupu ljudi od kojih niko (u prvom okršaju) neće preživeti – kako poverovati u takvo nešto? Kao i one male ucene koje se stalno ponavljaju (kad Bluberi ucenjuje Badingloua da bi zaštitio Reda i Maklura ili kad njih dvojica to isto primenjuju na Makalisteru...) ili oni nenadani

incidenti koji skreću pažnju baš u trenutku kad se čini da je sudbina poručnika zapečaćena... A da ne zaboravimo i tu svetu konjicu, koja uvek, kao u najotrcanijim kaubojcima, stiže u poslednjem trenutku... Pa ipak, nekako poverujemo. To je čarolija priče, čarolija stripa.

SINEMASKOP

Čarolija stripa, nego šta. Jer *Suludi general* možda je prva priča koja, zahvaljujući kadriranju i mizanscenu, daje utisak čitaocu da prisustvuje pravom filmu na papiru. Dimenzije i raspored slika na tabli (od klasičnih vinjeta do velikih formata), kao i njihovi različiti oblici (kvadratni, pravougaoni, svih širina i visina), često zbunjuju čitaoca kojim smerom da čita, namećući oku istovremeno utisak pokreta, simultanosti ili sukcesivnosti radnje – sve je ovde objedinjeno tako da se razbije uvrežena ideja da je strip samo film u zamrznutim frejmovima. Žir konačno ostvaruje svoj san, svoju odvažnu opkladu da više neće patiti od poređenja koja su ga do tada frustrirala i rastuživala. On sada nudi kompletan film koji će svaki čitalac moći da projektuje u sopstvenoj glavi. Ko još nije, godinama nakon što ih je prvi put pročitao, sačuvao u sećanju te veličanstvene danteovske scene zasede, a onda i one što prikazuju napad indijanske koalicije, koje je ilustrator tako veličanstveno dočarao (od 66. do 70. strane)? Utisak koji ostavljaju, njihova životnost i epski duh preneti su s toliko snage da ih možemo porediti s najslikovitijim sekvencama velike filmske produkcije tog doba (od *Lorensa od Arabije* do *Doktora Živaga*...)! Ali ono što nas najviše iznenađuje kad uzmemo ponovo da čitamo, to je da se sve to odigrava na minimumu kadrova i strana. Druge Žirove virtualne slike su se već uobličile u našoj glavi... Nema više nikakve sumnje, s pojavom danteovskog *Suludog generala* strip je zaslužio naziv deveta umetnost. A to je tek početak za Šarlijea i Žiroa, koji se, poneseni uspehom svog smelog poduhvata, više ne zaustavljaju, već se zaleću da sa sledećim projektom dosegnu još više vrhove.

„Siguran sam da Makalister neće odbiti da vam da odmor za vaše herojsko držanje“, dobacuje Dodž poluironično Bluberiju u jednom kadru *Suludog generala*, delu koji se završava najsumornijim hepiendom... Makalister i Bluberi, intimni neprijatelji, vrlo dobro znaju da će im se putevi ponovo

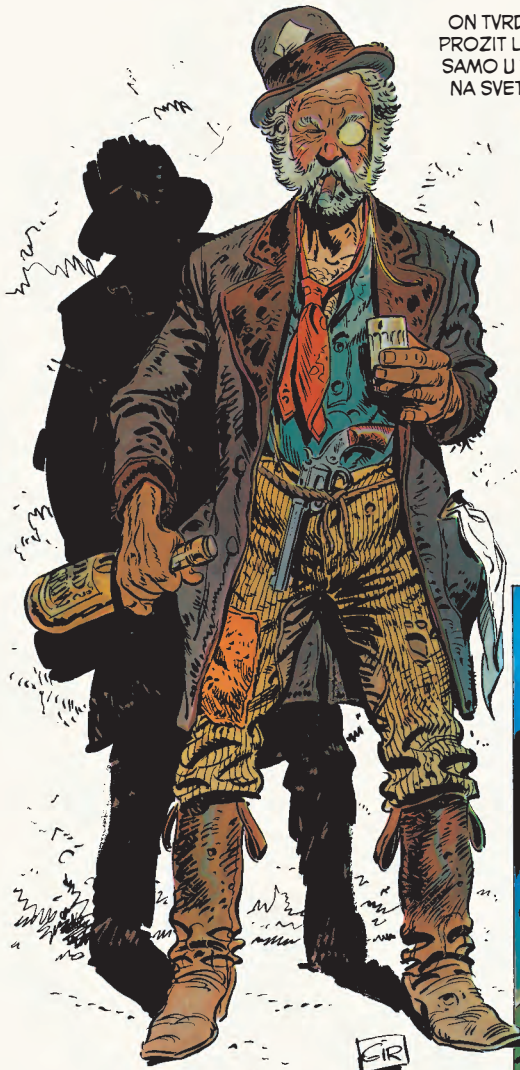
ukrstiti jednog dana, posebno što indijansko pitanje još nije rešeno. Ali sada je svima potreban predah, da napune baterije i udahnu vazduh. A ujedno i Šarlijeu i Žiru, koji su, baš kao i njihovi protagonisti, jednako iscrpljeni, što fizički, što duhovno. Konačni otrovni poklon Žute Glave pružiće im tu priliku. Umesto odmora, čovek „uporne mržnje i duge ruke“ razrešava oficira Majka S. Bluberija i šalje ga da preuzme mesto šerifa u Palomitu, malom ozloglašenom pograničnom mestu, uglavnom nastanjenom tragačima i banditima koji su kukavički ubili prethodnog šerifa. Poručniku nije strano to ponižavajuće udaljavanje. Čak mu daje neki čudan osećaj već viđenog. Nije li se nedavno na prilično sličan način našao u prilici da u ulozi šerifa uspostavi red u gradu koji se borio s bandom nasilnika? Tim pre što u Palomitu ponovo za pomoćnika ima dobru staru pijanicu Džimija Maklura (mada nas čudi odsustvo Red Neka, saučesništvo ta dva hrabra ali ne baš i sjajna oslonca sklona piću kao da je zapečaćeno u njihovim nezgodama koje su delili u Crnim brdima, a možda im je prosto potrebno da se malo odmore jedan od drugog?). Ali tu se svaka sličnost završava. Jer dok epizoda *Čovek sa srebrnom zvezdom*, čija se radnja, nadahnuta tradicionalnim vesternima kao što su *Rio Bravo* ili *Tačno u podne*, odvija iza zatvorenih vrata grada pod opsadom, *Rudnik izgubljenog Nemca* je nešto sasvim drugo. Trostruki lov na čoveka pod otvorenim nebom, bespoštedna potera na smrt podstaknuta zlatnom groznicom, inicijalno putovanje do samih granica ljudskog ludila.

Objavljeni u *Pilotu* između 15. maja 1969. i 9. jula 1970, a zatim i u formi albuma 1972. godine, *Rudnik izgubljenog Nemca* i *Utvara sa zlatnim mecima* bili su kulminacija Šarlijeove scenarističke umešnosti višeslojnog zapleta i jedinstvenog i inventivnog Žirovog kadriranja, koje je, još od fantastičnih primera u *Suludom generalu*, samo nastavilo da se razvija u svom osobenom pravcu. Brojni fanatični čitaoci *Bluberija* slažu se da su na ovih stotinu strana autori ispisali svoje kapitalno remek-delo. A i njih dvojica to nisu opovrgavali. Mnogo godina po nastanku njihovog omiljenog junaka, za koga će osmisliti još brojne avanture, Žan Žiro će taj čuveni „driptih“ smatrati vrhuncem svoje umetnosti.

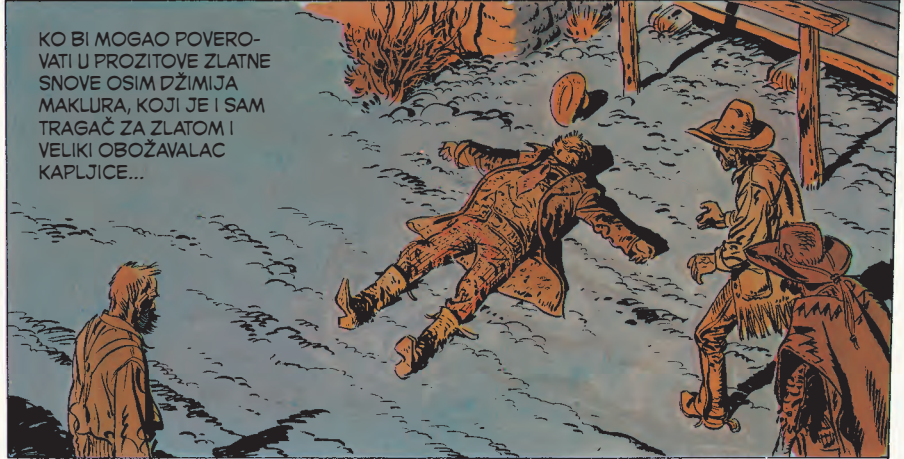
Na susednoj stranici: najava Rudnika izgubljenog Nemca u *Pilotu* broj 496 od 8. maja 1969.

DA LI JE OVAJ ČOVEK MILLJARDER?

ON TVRDI DA SE ZOVE VERNER AMADEUS FON LUKNER, DOK SU MU POSETIOCI SALUNA NADENULI NADIMAK PROZIT LUKNER. ON TVRDI DA JE IZGUBLJENI SIN MOĆNE PLEMIČKE PORODICE IZ NEMAČKE, DOK JE VEČITO SAMO U DRUŠTVU KOCKARA I PIJANICA... TVRDI TAKOĐE DA ZNA GDE SE NALAZI NAJBOGATIJI RUDNIK ZLATA NA SVETU, NAVODNO U PLANINAMA PRAZNOVERJA, ALI ZATO NE PREZA DA PROSI ZA JOŠ JEDNU ČAŠICU...

KO BI MOGAO POVEROVATI U PROZITOVE ZLATNE SNOVE OSIM DŽIMIJA MAKLURA, KOJI JE I SAM TRAGAČ ZA ZLATOM I VELIKI OBOŽAVALAC KAPLJICE...

TO BUČNO PRIJATELJSTVO ĆE I DOVESTI DO INTERVENCIJE MAJKA S. BLUBERIJA, PRIVREMENOG ŠERIFA U PALOMITU.

SVE DO TE VEČERI KADA ĆE, NA SVEOPŠTI PODSMEH, DVA ORTAKA KRENUTI U ZAJEDNIČKI ZADATAK... ZAHVALJUJUĆI MAKLUROVOJ UŠTEĐEVINI, PROZIT LUKNER ĆE PONOVO KRENUTI KA PLANINAMA PRAZNOVERJA...

I TAMAN KAD SU SVI MISLILI DA JE IZGULJEN, ON ĆE VASKRSNUTI. UPOLA MRTAV, ALI OVOG PUTA S VELIKIM GRUMENOM ZLATA U ŠACI... TO ZLATO ĆE POKRENUTI ČITAVU FANTASTIČNU I KRVAVU SERIJU PUSTOLOVINA KOJE ĆETE VEĆ OD SLEDEĆE NEDELJE ČITATI U EPIZODI:

**RUDNIK
IZGUBLJENOG
NEMCA**

n° 555

douzième année

Pilote

LE JOURNAL D'ASTERIX ET D'OBELIX

■ Verli se penche sur la sombre destinée d'une tache ■ Un pilorama présentant la nation la plus étonnante de notre temps : le Japon ■ Notre grand dossier sur l'histoire de la propriété et

BLUEBERRY

aux prises avec
LE SPECTRE
AUX BALLES D'OR

HEBDOMADAIRE - FRANCE : 2 F - BELGIQUE : 20 F
SUISSE : 1,50 F - CANADA : 35 cts - ESPAGNE : 30 Ptas

S retkom lucidnošću, tvrdio je da se u tridesetoj godini, u doba sazrevanja za crtača, konačno oslobodio uticaja i došao do stadijuma kad više ni u šta ne sumnja, gde mu između vizije i realizacije više ništa ne predstavlja prepreku. Jer kao iskreni zaljubljenik u strip, Žir je bio uveren da dalji napredak u crtanju postaje gubitak. Savršen strip bi zahtevao jednu potpuno osobenu formu svedenih sredstava, suptilno pitanje harmonije i ravnoteže. I ako je ta samoubistvena potraga Džima Maklura i Luknera Prozita za izgubljenim blagom u srcu Planina praznoverja obeležila prekretnicu u već ionako bogatoj sagi o Bluberiju, to je zato što sadrži fantastičnu ravnotežu, što po formi, što po suštini, između tradicije i modernosti, čiste avanture i zavodljivog onirizma. Autor je u to doba poslednji put ulagao svu svoju energiju i talenat u stvaranje *Bluberija*. Nadalje će se njegovo drugo stvaralačko ja, Mebijus, koje je ostavio u stanju hibernacije još u vreme *Harakirija*, početkom šezdesetih godina, vratiti i zauzeti drugu polovinu njegovog opusa.

ZLATNA GROZNICA

Brojne su okolnosti koje su prethodile začecu jedanaestog albuma serijala koji se u to vreme još uvek zvao *Fort Navaho*. Naslov je tim pre neprikladan jer je Bluberi nadalje odvojen od vojske. Procenivši kako taj vojni okvir sputava serijal i svodi ga na uži krug, kako iz scenarističkog, tako i iz grafičkog ugla, Šarlije i Žiro odlučuju se na taj korak. Ukratko, vojska je počela da im sputava maštu, njihovu nesavladivu želju za emancipacijom. A to što se oslobađanje njihovog junaka desilo, setimo se, nekoliko meseci nakon maja 1968. godine, svakako nije slučajnost. Diptih jednako označava i tešnju vezu u saradnji između prekaljenog scenarističkog veterana i njegovog mlađeg crtača, koji je ozbiljno stekao sigurnost u svoj rad. Žan-Mišel Šarlije dolazi na ideju da radi na novoj priči, u kojoj će se govoriti o potrazi za zlatom. Godine 1957. najavljen je nastavak *Džima Flokera* (koji je crtao Alber Uderzo), a naziv je *Zagonetka izgubljenog rudnika* – to je

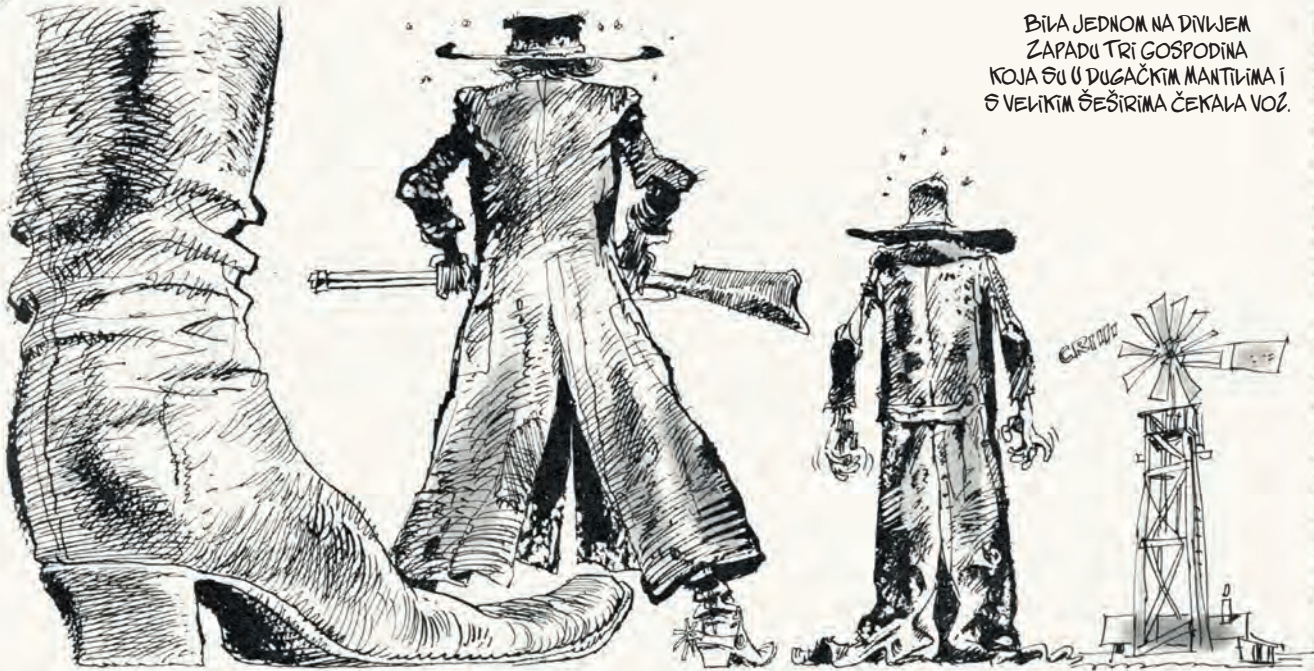
ŠPAGETI SA UMAKOM OD BOROVNICE

Avanture poručnika Bluberija su na samom početku jasno bile nadahnute svom onom klasičnom kaubojskom literaturom, a još više holivudskim filmovima, koji su svu decu između 1940. i 1950. prenosili u daleke predele pričama o kaubojima i Indijancima. Ali i više od toga – one su, zahvaljujući čvrstoj volji dvojice autora da razbiju ustaljeni konformizam i konvencije i ponude čitaocu realističniji i moderniji pristup, pratile mutaciju žanra. Pratile ili su je nadahnjivale? Naravno, film Džona Forda sa zalaska karijere *Jesen Čejena* (1964) svetlosnim godinama je daleko od skoro razdragane *Poštanske kočije* (1939). Prvi filmovi Sema Pekimpa, otprilike iz istog doba, takođe su se zadržavali na izgubljenim bićima što lutaju između usamljenosti i nasilja, u jednom širokom i zbunjujućem svetu s nejasnim referencama. Ali velika revolucija koja će ozbiljno prodrmati svet vesterna na velikom ekranu bilo je začetak špageti-vesterna, čiji je glavni predvodnik bio Serđo Leone (*Za šaku dolara, Dobar, loš, zao, Bilo jednom na Divljem zapadu...*). Velike freske predela teškog ambijenta od kojeg ponestaje dah i gde je svaki čovek istrošen, izmučen i u bezizlaznom položaju, kao da ga je sudbina pregazila. To su junaci bez korena koji žive od danas do sutra zahvaljujući svojoj pušci, u svetu prašine i prljavštine, koji su izgubili svaku iluziju o obećanoj zemlji gde je sve moguće. Jeste da je Bluberi nastao po fizičkom modelu kicoškog Belmonda, ali kako ne videti u pojavi (pogotovo u kasnijim epizodama) hladnokrvne figure Klinta Istvuda, tog borca protiv nepravdi problematične psihologije, njegovog pravog filmskog dvojnika? Sa svojim izvanrednim grafičkim istraživanjem, *Rudnik izgubljenog Nemca* i *Utvara sa zlatnim mecima* nude nam viziju američkih pejzaža i prirode u novom ruhu, većito između očuvanog raja i zemaljskog pakla, čime su samo mogli nadahnuti reditelje koji su imali pristup njihovom radu. Kao mig sudbine, jedno od američkih dela (slučajno, pretpostavljamo) koje je imalo taj polurealističan, poluzajedljiv ton korišćen u *Bluberiju*, svakako je film Džona Hjustona *Sudija za vešanje* (1972). Film koji je nadahnut (stvarnim) životom čuvenog sudije Roja Bina. Da, isti onaj koga su mladi čitaoci *Taličnog Toma* već upoznali u jednoj od najurnebesnijih epizoda Renea Gosinija!

FILM BILO JEDNOM NA DIVLJEM ZAPADU

BILO JEDNOM NA DIVLJEM ZAPADU TRI GOSPODINA KOJA SU U DUGAČKIM MANTILIMA I S VELIKIM ŠEŠIRIMA ČEKALA VOZ.

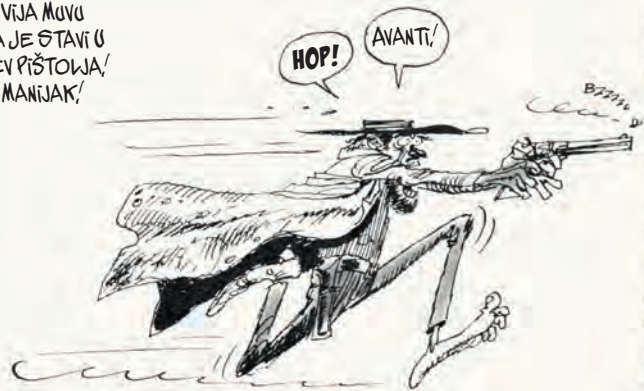

NEĆU VAM ŠAD PREPRIČAVATI FILM ŠERDA LEONEA! AKO ŽELITE DA SAZNATE PRIČU, POGLEDAJTE FILM „BILO JEDNOM NA DIVLJEM ZAPADU“... MAKAR ONO ŠTO JE OSTALO OD NJEGA! ZAMISLITE, JEDAN ŠAT PROJEKCIJE IŠEČEN, NESTAO... PUF! ŠREĆA PA JE TU „PILOT“ DA VAM VRATI INTEGRALNU VERŽIJU NESTALE SCENE...

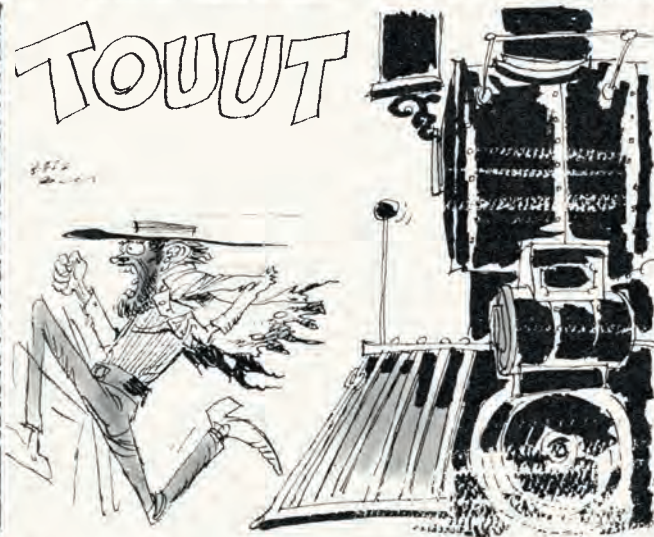
HEJ, DŽO! ŠTIŽE VOZ!
KUD LI JE ŠAD NESTAO!

ALI DŽO
VIJA MUVU
DA JE ŠTAVI U
CEV PIŠTOWA!
MANIJAK!

TOUUT

KAO ŠTO I
SAMI MOŽETE
VIDETI, ŠA OVA-
KVIM REČOVIMA
FILM GUBI NA
ZNAČENJU I
POSTAJE NE-
RAZUMLJIV!

Žan Žiro u nedeljnom Pilotu broj 516 od 25. septembra 1969. na stranicama posvećenim aktuelnostima daje sarkastičan, ali i iskren omaž filmu *Bilo jednom na Divljem zapadu*.

ZAMISLITE KAKAV BI TO SKANDAL BIO KAD BI ISTO TAKO POSTUPALE I KNJIŽARE I UKLANJALE TREĆINU STRANICA POSLEDNJEG 'ASTERIKSA' KAKO BI ZAUZELO MANJE MESTA NA POLICI...

I SCENE S KLAUDI-JOM KARDINALE SU DOBRANO ISEČENE... OVAJ... NAŽALOST, ONE SU ISEČENE I U 'PILOTU', TAKO DA IH NIKAD NEĆETE VIDETI...

ŠTO SE PAK TIČE HENRIJA FONDE, KOJI TUMAČI ULOGU FRENKA ZUKOVCA (VIDETI GORE) (BAŠ JE ZAO, ZAR NE?), MAKAZE SU POGOTOVO REVNOSNO RADI LE NA NJEHOVOJ CRNOJ SIVJETI... POSEBNO U ONOJ ODUČUJUĆOJ SCENI PRIKAŽANOJ NA DONJOJ SLICI... PROBLEM TIH OSAKAČENIH FILMOVA ME LIČNO POGAĐA I POSEBNO ME PODSEĆA NA ONU MUČNU AFERU S FILMOM '2001: ODISEJA U SVEMIRU', GDE SU ŠVE SCENE SA Ž. I. MOLINEOM MISTERIOZNO NESTALE.

TEKSTI CRTEŽ. CIR

Planine praznoverja (*Superstition Mountains*) u Arizoni, u Sjedinjenim Državama, i desno na crtežu Žana Žiroa.

najava skrivenog rudnika u Planinama praznoverja gde će se odvijati Bluberijeva avantura. Srećna podudarnost, jer se Žan Žiro jednako seća i knjige, prve koju je čitao kad je imao dvanaest godina i koja je na njega ostavila dubok utisak, *Lovci na zlato* izvesnog Džejsma Olivera Kervuda.

U knjizi se radilo o jednom ćaknutom starcu koji ljubomorno čuva svoj rudnik lijući zlatne metke kako bi pucao na svakoga ko se usudi da mu se približi. Šarlijeov plodni mozak ubrzo biva preplavljen tim slikama, te se vrlo brzo baca na posao. Žirova omiljena knjiga će, dakle, biti polazna osnova za jednu nasilnu i poetičnu priču koja se vrti oko teme ludila i pohlepe.

Priča se stoga otvara na prilično klasičan način, kao u dobrom starom vesternu, i, u osnovi, ne toliko različito od *Fort Navaha*, prve Bluberijeve avanture: šerif koji se dosađuje, salun, tuča, ispaljeni meci i onda kreću nevolje i priča može da počne. Izazivač nevolja je jedan zanimljiv šezdesetogodišnji Nemač sasvim jednostavnog imena – baron Verner Amadeus fon Lukner. I dok se ovaj priseća hipotetičke planine sa zlatom čije se i lokacije navodno seća, Maklur, ortak i svojevrsna Bluberijeva prokleta duša, to bure bez dna i večiti tragalac za zlatom koji ne prestaje da mašta o boljem životu, naseda na strančevu priču. Do te mere da će još jednom izdati poverenje svog jedinog prijatelja samo da bi se uputio u nove nevolje u tom veoma

sumnjivom društvu. I tako će Šarlije i Žiro pružiti sebi neviđeno zadovoljstvo da ispričaju priču u kojoj će njihov glavni junak sage dugo biti odsutan. Makar fizički. Jer ako je serijal progresivno donosio novu dimenziju tradicionalnom stripu, onda je to na duhovnom aspektu. Te konstantne Bluberijeve nestanke tokom čitave dve epizode nikako ne treba shvatiti kao priznanje autora da je njihov glavni junak slab, već naprotiv, pre kao omaž njegovoj fenomenalnoj snazi. Čak i kad je odustan, Bluberi ostaje prisutan.

Dok pripovedaju o napretku te trostruke potere – Maklur i Prozit u potrazi za zlatom, lažni lovci na ucene Voli Blunt i Kol Krejzi Timli, koji su im na tragu, i na kraju Bluberi, koji zatvara taj krug, mada bismo mogli dodati i četvrtu stranu, ako računamo i Indijance – Šarlije i Žiro usuđuju se da idu u istraživanju simultanih akcija, u približavanju stripa filmskom prozedu (ponekad smo blizu tehnicima podeljenih ekrana koja je tada bila u modi, ali bez napora koji to iziskuje kad se gleda na velikom platnu). Ta pažljiva podela priče na paralelne potke koje se spajaju u jednu sada više nego ikada nagoni čitaoca da popunjava prazninu između redova i zamišlja sve ono što nije predstavljeno, da oseti različite zebnje i brige s kojima se protagonisti većito suočavaju.

A ko su zapravo ti protagonisti? Za većinu njih bismo mogli reći da su džandrljivi starci poganog

jezika i izbornog lica, da ne kažemo ružni, sa osedelom i neurednom kosom. Baš kao što se svojevremeno momentalno zagrejao za to izmučeno Maklurovo lice, Žiro je 1974. priznao kako je imao veliku slabost prema Luknerovom liku, „tom liku dovoljno starom da bi bio lak za crtanje, a opet dovoljno mladom da se čovek izloži opasnosti u njegovom društvu“. To ujedno dođe kao gotovo objašnjenje za progresivnu, ali ubuduće i definitivnu metamorfozu samog Bluberija, koji je na početku priče još i „uljudan“, pre nego što završi toliko pohaban i oronuo, što će u nastavku priličiti. *Bluberi* je verovatno jedan od prvih „5D“ serijala. Izvan vojske i visokog društva, u gotovo svakoj epizodi možemo osetiti prljavštinu, smrad i manjak higijene, kao i umor i patnju aktera.

„Mora se reći da je strip do tada bio prilično sterilan“, priseća se Žiro. „Junaci stripova nisu odavali znake očaja, nije bilo u njima znakova patologije ili prosto smrtnosti.“ Druga novina i, naročito, slatko narugivanje upućeno davnašnjem stripu jesu naši blago subverzivni likovi, jer ćete kod nas ubuduće retko kad viđati glatka lica, i to ide do te mere da bi takvi likovi izazvali još veću zebnju od ostalih. Uostalom, zar lepo i anđeosko lice mladog i okrutnog Kola Timblija već unapred ne priziva buduće *Anđeosko lice*?

Naravno, nisu u pitanju samo likovi, pa ipak, uprkos njihovom prolaznom pojavljivanju, retko se kod konkurencije mogu naći tako impresivne figure, poput one potpuno iznurene i zastrašujuće „utvare“ ili pak onog napola osušenog leša Male Kornjače, indijanskog šamana – koji su progonili i ispunjavali najgorim košmarima umove generacija čitalaca.

Burna priča koju je Šarlije pripremio omogućila je Žirou da stvori neke od najraskošnijih i najupečatljivijih pozadinskih pejzaža. Čitaoca podilazi jeza od njegovih Planina praznoverja. Neočekivano utočište u srcu smrtonosne pustinje (njen beskrajni horizont, zagušujuća vrućina, neumorni Apači) ubrzo će se pretvoriti u neprijateljski i zlokoban mauzolej. Velika je muka peti se njihovim strmim liticama gde vreba odron ili čeka živi pesak. Zadrhtimo pred zastrašujućom lepotom napuštenog puebla. Hvata nas jeza pred ulazom u kužnu kivu, što od nemilih mirisa, što od utvare... Što smo bliži, to se više gušimo... Crtač ovde do krajnjih granica razvija svoju vrtoglavu veštinu poigravanja

kontrastima, između dnevne svetlosti, koja služi samo da osvetli najmračnije pobude ljudi izjedenih pohlepom, i tame noći ili tog starog rudnika koji ne pruža ni odmor, ni olakšanje, a ni sigurnost. suočeni s dominantnom i pretećom prirodom koja im stalno donosi nove prepreke, poput tih neprijateljskih i nepristupačnih stena kojima se stalno treba uspinjati a da zapravo nikuda ne stižeš (prepoznajemo u tome Sizifa), zaslepljeni pohlepom i mučeni nečistom savešću, deluje kao da su ljudi osuđeni da stalno ponavljaju jedne te iste rečenice, ista prazna obećanja, iste psovke, iste pokrete, dok samo smišljaju način kako da se oslobode svog bližnjeg kako bi sami mogli da uživaju u tom zamišljenom blagu.

Shvatićemo da su sa *Utvarom* Šarrije i Žiro uvećali čulne vrline stripa. Ubuduće se nećemo zadovoljavati samo da pratimo ilustrovanu priču kako bismo saznali njen ishod. Skoro da bi se moglo reći da kraj i nije toliko bitan, samo se put koji do njega vodi računa. U osnovi, jedino Bluberi uspeva da izbegne taj pakleni put do smrti. Možda zato što čitavim tokom priče jedino on ostaje potpuno nezainteresovan za to zlato. Njegov iscrpljujući pohod uz (a i protiv) Maklura i beznadežna sudbina indijanskog naroda nisu ga ubedili da poveruje u bolje sutra. On se zadovoljava da se bori za jedino do čega mu je stalo, a to je u tom času njegovo dragoceno prijateljstvo prema hrabrom, mada i slabom i nestalnom Makluru.

„Kad se prisetim zajedničkog rada sa Žan-Mišelom Šarrijeon na *Utvari*, mogu samo reći da je to bila čista ekstaza“, priznaće jednom prilikom Žiro. „Imao sam osećaj da ostvarujem stari san, da sam tu odjednom bio u stanju da uradim nešto što mi ranije nije polazilo od ruke. Bilo je to fantastično, čudesno. Mogao sam naknadno da uradim neke ispravke, prilikom novih izdanja, kao što je to Erže radio s *Tintinom* kad je otklanjao neke nesavršenosti ili ubacivao izmene naspram prethodnih izdanja. Ali mislim da bi to oštetilo istorijski integritet dela. Uvek se može sanjati o poboljšanoj, preuređenoj verziji. Ali odbio sam da ulazim u takvo jedno vrzino kolo, jer tome onda nikad ne bi bilo kraja.“ Teško da postoji neko ko mu zamera na tome.

Igo Kasaveti

SULUDI GENERAL

NOVEMBRA 1868. GODINE, S PRVIM SNEGOVIMA NAD DIVLJIM I ZALEPENIM BREGOVIMA VAJOMINGA I KOLORADA, PAO JE I TAJ VARLJIVI MIR... DUGO SU POBUNJENI SIJUKSI I ČEJENI VODILI GERILSKI RAT PROTIV RADNIKA GENERALA DODŽA, NADLEŽNOG ZA POSTAVLJANJE ISTOČNOG KRAKA ŽELEZNIČKE PRUGE KOJI JE TREBALO DA SPOJI ATLANTIK S PACIFIKOM. *

UZ VELIKE MUKE JE PORUČNIK MAJK S. BLUBERI USPEO DA SA INDIJANCIMA IZDEJSTVUJE PRIVREMENO PRIMIRJE NAKON ŠTO JE RAZOTKRIO BELE PROVOKATORE KOJI SU ZAPOČELI RAT KAKO BI ZAUSTAVILI NAPREDOVANJE PRUGE JP-A, A KOJI SU RADILI ZA RAČUN SUPARNIČKE KOMPANIJE** „CENTRAL PACIFIK“. NO BLUBERI JE MORAO I DA U IME GENERALA DODŽA OBEĆA POGLAVICAMA SIJUKSA I ČEJENA DA ĆE PRAVI PREGOVORI OTOČETI ODMAH NAKON SEZONE LOVA NA BIZONE, TE DA ĆE SE TOKOM TOG VREMENA, KAD SE RATNICI UDALJAVAJU OD SVOJIH LOGORA, PLAVE BLUZE UZDRŽATI OD NAPADA NA NJIH. ***

ALI GENERAL ALISTER, KOJI DOLAZI IZ KANZASA SA ČITAVOM VOJSKOM DA SUZBIJE POBUNU INDIJANACA, NE VIDI TO TAKO... ČUVENI „RAZBIJAČ“ CRVENOKOŽACA, VOĐEN INTERESIMA POLITIČARA IZ VAŠINGTONA, ODBIJA BILO KAKVE PREGOVORE DOK SEBI NE OBEZBEDI VOJNIČKU SLAVU... STOGA ODBIJA DA ISPUNI OBEĆANJE KOJE JE BLUBERI DAO I PREBAČUJE GA U SEDMI KONJIČKI PUK KAKO BI OMEO NJEGOVE PLANOVE DA O SVEMU TOME IZVESTI GENERALA DODŽA...

POJAČANA IZVIŠTAČIMA I GONIČIMA MAZGI, MEĐU KOJIMA SU I DŽIMI MAKUR I RED NEK, DVA STARA PRIJATELJA PORUČNIKA BLUBERIJA, ALISTEROVA VOJSKA, UPRKOS DATOJ REČI, ZAŠLA JE U CRNA BRDA U POTRAZI ZA LOGORIMA SIJUKSA I ČEJENA...

* VIDETI EPIZODU „GVOZDENI KONJ“.

** VIDETI EPIZODU „ČOVEK SA ČELIČNOM PESNICOM“.

*** VIDETI EPIZODU „NA STAZI SIJUKSA“.

CRVENI NIKAD NE BI MOGLI NI POMISLITI DA BISMO SE USUDILI DA KRE- NEMO PO OVAKOJ ZIMI... I TO JOŠ PREKO OVIH BRDA! BAŠ ĆEMO IH IZHENADITI!

JEDINO ĆE BITI PROBLEM DA IM PRONAĀEMO LOGORE... TAJ BLUBERI SIGURNO ZNA, ALI NEĆE DA KAŹE! NE MOŹEMO REĀ JEDNU IZ NJEGA DA IZVUĀEMO!

OPASNO POĀINJE DA ME NERVIRA TAJ BEĀNI PORUĀNIK SA SVOJIM NAOPAKIM POIMANJEM ĀASTI! FOSTERU, NE ISPUŠTAJTE GA IZ VIDA, NA NAJ- MANJI IZGRED HOĀU DA GA IZVEĀEM PRED VOJNI SUD!

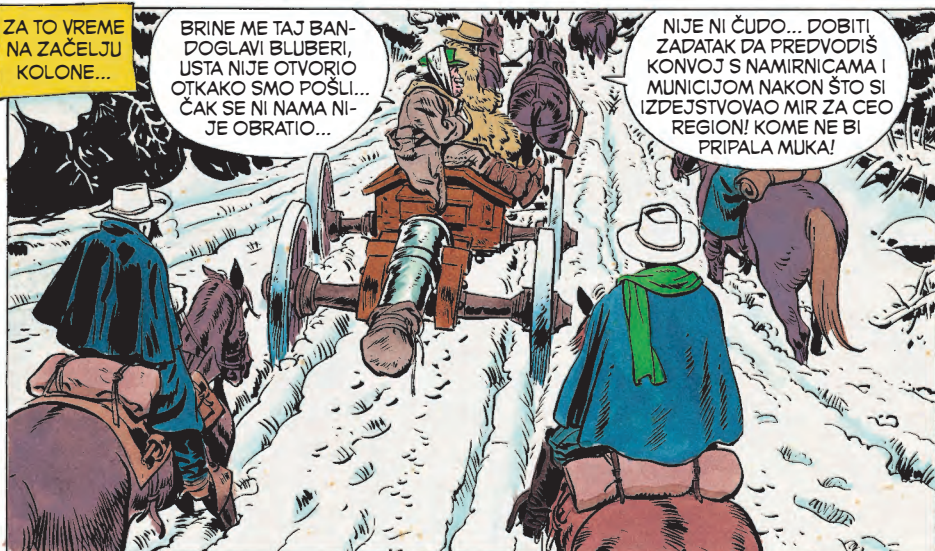
MENE ZA TO VREME NEŠTO MNOGO BRINE... VEĀ DVE NEDELJE TRAJIMO PO OVOM KIJAMETU! LJUDI I ŹIVOTINJE SU NA IZMAKU SNAGA, DA NE SPO- MINJEM BOLESNE, KOJIH JE SVAKI DAN SVE VIŠE!

TAĀNO, SER, TREBALO JE ZAMENITI VOĀE ARTILJERIJE NEKIM OBIĀNIM MAZGA- RIMA... HLADNOĀ IH JE DOKU- SURILA!

DOĀAVOLA, ZNAM I SAM... NAŠI IZVIĀAĀI SU NA ZADATKU... ALI OVAJ PROKLETI SNEG, KOJI NE PRESTAJE DA PADA, BRIŠE SVE TRA- GOVE KOJI BI NAS MOGLI POVEŠTI TRAGOM CRVE- NOKOŹACA!

ZA TO VREME NA ZAĀELJU KOLONE...

BRINE ME TAJ BAN- DOGLAVI BLUBERI, USTA NIJE OTVORIO OTKAKO SMO POŠLI... ĀAK SE NI NAMA NI- JE OBRATIO...

NIJE NI ĀUDO... DOBITI ZADATAK DA PREDVODIŠ KONVOJ S NAMIRNICAMA I MUNICIJOM NAKON ŠTO SI IZDEJSTVOVAO MIR ZA CEO REGION! KOME NE BI PRIPALA MUKA!

MUĀI GA TO ŠTO ALISTER NAMERAVA DA URADI SA INDIJAN- CIMA! SAMO SE BOJIM DA NE NAPRAVI NEKU GLUPOST...

TEŠKO DA MOŹE BITI VEĀE LUDOSTI OD TOGA ŠTO SAM PRISTAO DA BUĀEM S TOBOM U JEDINICI!

SAM SI TO HTEO, MOMĀINO! KAKO BIH OD PLATE MOGAO DA TI VRATIM DUG!

VRAG TE DERAO, SOVL- LJAGO MATORA! BOLJE BI MI BILO DA SAM ŹRTVOVAO TIH STO DOLA- RA KOJE MI DUGUJEŠ NE- GO DA TE TRPIM U SVEM OVOM PAKLU!

GROM I PAKAO! LEDENO JE KAD SE SEDI NA OVIM VRAŹJIM SANDUCIMA! NE ZNAM ŠTA BIH DAO ZA GUTLJAJ LJUTE!!!

HI-HI-HI! SVAŠTA TI SE VRZMA PO GLAVI OD OVE HLADNO- ĀE!

HI-HI! MOŹDA BIH I MOGAO NEKAKO DA TI OLAKŠAM, MOMĀE!

?!?!?

HA-HA! KLADIM SE DA SI USPEO DA NEKAKO NEGDE PROTURIŠ JEDNU FLAŠU! BAŠ SAM SE PITAO KAKO ODOLEVAŠ OVOJ HLADNOĆI!

STO MU TVOROVA, JA TO SAMO ZBOG SVOJE REUME! DOCA MI JE PROPISAO DA UTRLJAVAM NA BOLNO MESTO!

ALI ŠTA ČEŠ, JEDINO ŠTO SAM U DŽULSBERGU MOGAO NAĆI BIO JE VISKI!

LUDO! PA ZNAŠ DOBRO DA JE ALISTER ZABRANIO ALKOHOL!

NE U MEDICINSKE SVRHE! PAZI, MENI JE TO DOCA STROGO PROPISAO!

HI-HI! SVI MOJI LEKOVI SU TAMO, NA DNU SANDUKA!

MA, FANTASTIČNO! SAMO IZVOLI, BRATU! DAJ MALO, SAD NAS NIKO NE GLEDA!

PA, SAD... ŽAO MI JE, DRUŽE... ALI BAŠ DA TI DAM... TO NE MOGU! VELIKI JE TO RIZIK! JA TO KORISTIM SAMO DA MAŽEM BOLNO MESTO!

MAŽEŠ TI JETRU TIME, ZNAM JA, STARI PREVARANTE! PLATIĆU TI! **KOLIKO?**

ZA TEBE PRIJATELJSKA CENA, REDE... DVA DOLARA!

ŠTA?!

GUSARU! DERIKOŽO! MONOPOLISTO! PA TOLIKO KOŠTA CELA FLAŠA!

NISI FER, REDE. ZNAŠ KOLIKE SAM JA TROŠKOVE IMAO! NIKO TE NE TERA!

OKEJ, DAJ! ODBIĆU TI TO OD DUGA!

U TOM SLUČAJU CENA JE TRI DOLARA, SA SVE KAMATOM!

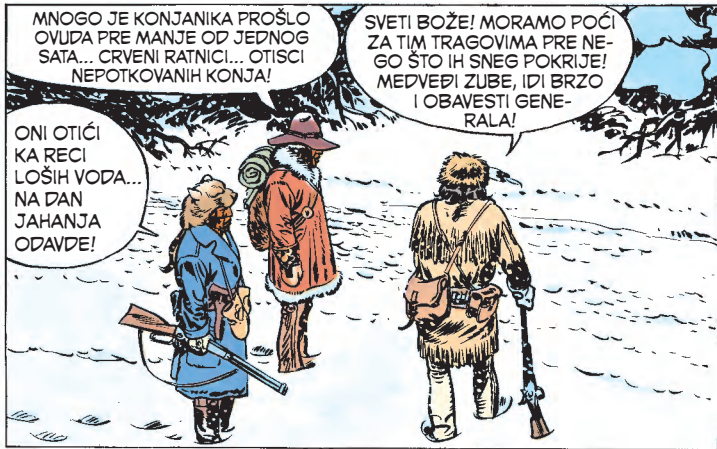

GGGGH!

MALO KASNIJE, NEKOLIKO KILOMETARA ISPRED ČELA KOLONE, DOK SU ALISTEROVI LJUDI ISTRAŽIVALI TEREN...

HAUG!
EVO TRAGOVA!

MNOGO JE KONJANIKA PROŠLO OVUDA PRE MANJE OD JEDNOG SATA... CRVENI RATNICI... OTISCI NEPOTKOVANIH KONJA!

SVETI BOŽE! MORAMO POČI ZA TIM TRAGOVIMA PRE NEGO ŠTO IH SNEG POKRIJE! MEDVEĐI ZUBE, IDI BRZO I OBAVESTI GENERALA!

ONI OTIĆI KA RECI LOŠIH VODA... NA DAN JAHANJA ODAVDE!

I SAT VREMENA KASNIJE...

KONAČNO NEKI TRAG!!! OVOG PUTA IMAMO TE PROKLETE SIJUKSE!

FOSTERU! UDVOSTRUČITE BRZINU! I OD SADA JE ZABRANJENO PALJENJE BILO KAKVE VATRE!

?!
PO OVAKOJ HLADNOĆI! LJUDI-MA ĆE TO MNOGO TEŠKO PASTI... NAROČITO PO NOĆI, SER!

I MENI ĆE TO TEŠKO PASTI, FOSTERU! ALI CRVENOKOŠCI SU U STANJU DA OSETE DIM MILJAMA DALEKO! NE SMEMO IM PRUŽITI PRILIKU DA NAM UMAKNU ISPRED NOSA!
NAPRED!

VOĐEN KROJOM, CEO ODRED KRENU BRZIM KASOM.

OVOG PUTA SMRDI NA BARUT! KANDA ĆEMO TAMANITI INDIJANCE!

DA! OSIM AKO NAS ONI PRE TOGA NE IZBUŠE! DAJ MI JOŠ JEDAN CUG ZA TRI DOLARA, GUBO MATORA! ŠTA IMA DA ŠTEKAM PARE AKO ĆU POGINUTI... GLE! TU JE I BLUB! HEJ, LEPI VOJNICI!

TAKO MI SVEGA! PA OVA DVOJICA SU TREŠTENI PIJANI! GROM I PAKAO! SAMO DA OVAJ TRAG NIKUDA NE VODI!

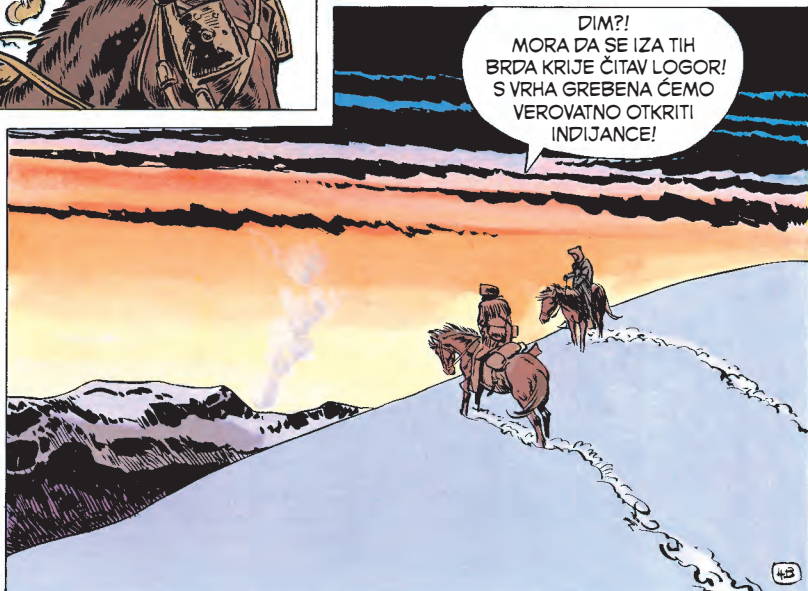
SATIMA SU IZVIĐAČI IŠLI ISPRED VOJSKE SLEDEĆI TRAGOVE OTKRIVENE TOG JUTRA...

NE MOŽEMO DALJE! SNEG JE PREKRIO TRAG... A I PADA NOĆ!

TAMO! GLEDAJ!

ALI NEKOLIKO SATI KASNIJE...

DIM?! MORA DA SE IZA TIH BRDA KRIJE ČITAV LOGOR! S VRHA GREBENA ĆEMO VEROVATNO OTKRITI INDIJANCE!

JEDAN SAT KASNIJE...

NI TRAGA OD IZVIĐAČA! CRVENOKOŠCI BAŠ VERUJU DA SU POTPUNO ZAŠTIĆENI! NEĆE ZNATI ŠTA IH JE SNAŠLO KAD SE GENERAL OBRUŠI NA NJIH!

I ZAISTA, U PODNOŽJU BREŽULJAKA PREKRIVENIH SNEGOM, U KRUGU OKO ZALEĐENE REKE, UZDIŽE SE DIM IZ NEKOLIKO STOTINA VIGVAMA...

I MALO POTOM...

GOSPODE! ENO IH! IMA IH BAREM DVE HILJADE! NISAM SE TOME NADAO!

U POMAMNOM GALOPU, IZVIĐAČI SE U POLUMRAKU PRIDRUŽUJU ALISTEROVOM ODREĐU...

DA NIJE BIL OVIH TRAGOVA I DIMA, MOGLI SMO STO PUTA PROĆI A DA NE ZAPAZIMO NJIHOVO PRISUSTVO! POTPUNO SU NEVIDLJIVI U TOJ DOLINI!

PA IPAK, TAJ POLOŽAJ ČE NAM OMOGUĆITI DA IM SE NEOPAŽENO Približimo... A I OVAJ GUSTI SNEG ČE PRIGUŠITI BUKU!

ZABORAVLJATE NA PSE, SER!

PSI NE BITI OPASNI! VETAR S NAMA! ČEJENI NEMATI STRAŽARE, A RATNIKA SKORO DA NE BITI U BLIZINI!

GOSPODO, IDEMO SADA U NAJVEĆOJ TIŠINI KA GREBENU. RASPOREDIĆEMO LJUDE TAKO DA OPKOLIMO CEO LOGOR... REKA ČE SPREČITI SVAKI NJIHOV POKUŠAJ BEKSTVA!

TO SVAKAKO! LED JE ODVEĆ TANAK DA IM OMOGUĆI BEKSTVO... ALI TREBALO BI IH ZADRŽATI I DUŽ OBALE DA NE POKUŠAJU TUDA DA POBEGNU...

PODSEĆAM VAS NA NAREĐENJE! NIKAKVO SVETLO, NIKAKVA VATRA... U ZORU ČEMO SE U GALOPU SJURITI NIZ PADINE NA CRVENOKOŠCE PRE NEGO ŠTO STIGNU DA IZAĐU IZ SVOJIH TIPIJA!

GOSPODO!
SADA SVI U SVOJE
JEDINICE! MORATE
ZAUZETI POLOŽAJE
PRE PONOĆ!
LAKU NOĆ I
SREĆNO!

SAMO
NEŠTO,
SER!

POSLEDNJI PUT
VAS PREKLINJEM
DA ODUSTANETE
OD TOG NAPADA!
TO BI BILO PRAVO
IZDAJSTVO! DALI
SMO REČ INDI-
JANCIMA DA...

VI
STE JE DALI,
BLUBERI!
NE JA!

JA IMAM SVOJA NAREĐENJA - I TO PRAVO
IZ VAŠINGTONA! NEGO STE VI NEPOPRAVLJI-
VO TVRDOGLAVI, PORUČNIČE! OSIM TOGA,
DA NE BISTE ZAPALI U NEKO ISKUŠENJE,
A I ZA VAŠE DOBRO...

... MOLIM VAS DA PREDATE SVOJE
ORUŽJE PORUČNIKU BADINGLOU!
DOBIĆETE GA NAZAD PRED SAM
POČETAK NAPADA!

A?!

NE BOJTE SE,
BLUBERI! HA-HA...
VODIČU RAČUNA!

I TREBA, BAĐE, AKO
ŽELITE DA SAČUVATE
ZUBE U VILIC!

I MALO KASNIJE...

NAPRED,
LJUDI!
KREĆEMO
KA VRHU!

USRED NOĆI VOJSKA SE
SA STRAHOVITIM NAPO-
ROM PROBIJA PREKO
ZAVEJANIH BREŽULJA-
KA KA VRHU LITICE...

FOSTERU!
OKUPITE SVE NA
OVOM PLATOU, ISPOD
VRHA... TU ĆEMO LOGO-
ROVATI DOK NE DOĐE
VREME DA ZAUZMEMO
POZICIJE ZA
NAPAD!

JIP!
JIP!
NAPRED, LEPO-
TICE MOJE!
PROKLIZAVA-
MO!

HEJ!
HOĆETE DA
PROBUDITE ĆEJE-
NE?! SAMO JOŠ
JEDNOM OTVORITE
TA USTA I IMA DA
VAM IH ZAČEPIM
ČIZMOM!

SVE JE
MIRNO! ĆEJENI
NEMAJU NI
NAJMANJU PRED-
STAVU DA SMO
BLIZU!

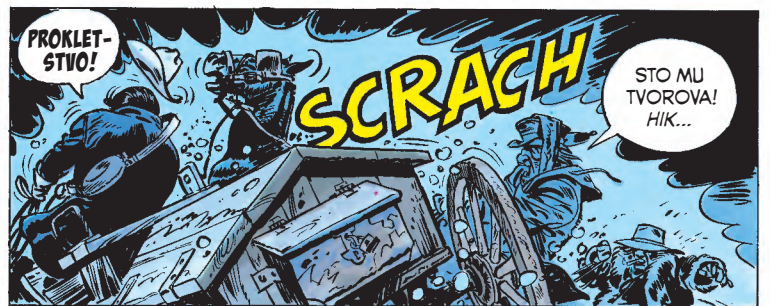

NEŠTO NIŽE DOBRO
SKRIVENA VOJSKA
ZBILA SE U GRUPE KAKO
BI IZDRŽALA LEDENU
NOĆ, JER JE GENERAL
ALISTER STROGO ZA-
BRANIO DA SE PALE
VATRE ILI ĆAK DA SE
PODIGNU ŠATORI, SVE
U IŠČEKIVANJU ZORE,
ZA KAD JE PLANIRAN
IZNENADNI NAPAD NA
INDIJANSKI LOGOR...

IMA SVI DA
SE SMRZNEMO
DO ZORE... JA
SAM SE... HIK...
VEĆ UKOĆIO!

I DVADESET MINUTA KASNIJE...

TI ĆEŠ DA PRETIŠ JEDNOM OFICIRU!

ALI... TAMO KAO DA CURI NEKI ALKOHOLO!

NO ISTOG SEKUNDA ZAPALJENA CIGARA KOJU JE BADINGLOU IZBIO MAKURU IZ USTA PADE U BARU ALKOHOLA ŠTO JE ISCURIO IZ SANDUKA... I IZNENADA...

HEJ!

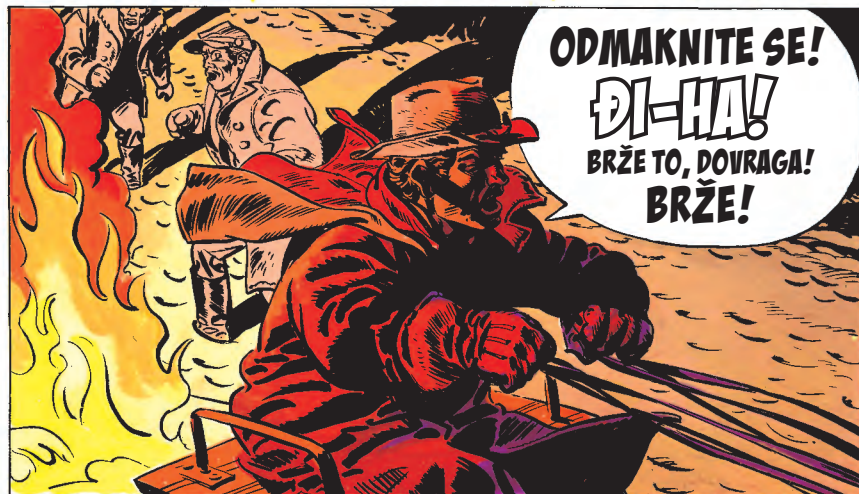
POVLAČENJE! SANDUK JE PUN BARUTA!!!

PROKLETSTVO! AKO SAD EKSPLODIRA... BIĆE TO PRAVA KLANICA!

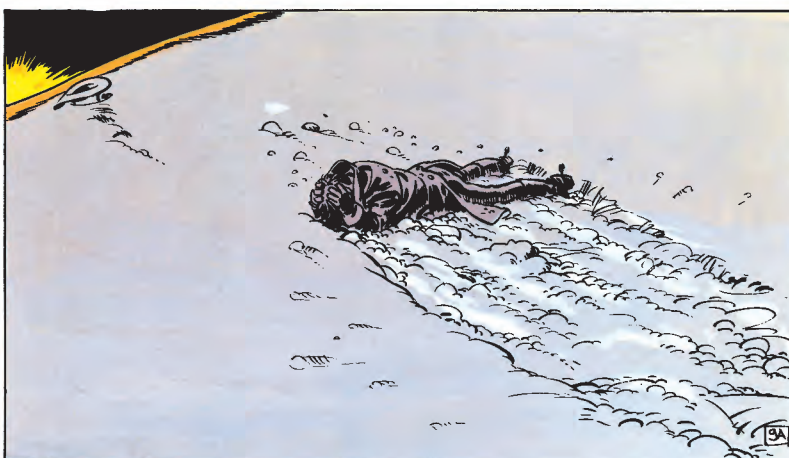
JI-HA!

ODMAKNITE SE! DI-HA! BRŽE TO, DOVRAGA! BRŽE!

KONAČNO VRH LITICE! PROKLETSTVO! ZAPREGA GORI! SVE ĆE EKSPLODIRATI!

KO JE ONDA KRIV?! TAJ PROKLETI SANDUK SIGURNO NIJE SAM OD SEBE EKSPLODIRAO!

JA SAM BIO NA ČELU KOLONE, SER... SAMO SAM VIDEO KAKO PORUČNIK SKAČE NA ZAPALJENA KOLA I PREUZIMA UZDE...

AKO MI DOZVOLITE, SER... JA ZNAM... U PITANJU JE...

SLUŠAJTE ME, BADIGLOU, VI PRLJAVI PACOVI!

SAMO POKUŠAJTE DA SPOMENETE PIJANSTVO REP NEKA I MAKLURA, NEĆU ČASITI NI ČASA DA KAŽEM DA STE VI IZAZVALI TAJ POŽAR BACIVŠI UPALJENU CIGARU!

PA, BADIGLOU, GOVORITE!

JA... OVAJ...

BILA JE TO NESREĆNA SLUČAJNOST, SER... NEKIM ČUDOM SAM NA VREME PRIMETIO TO ŠIŠTANJE IZ UNUTRAŠNOSTI SANDUKA... SAMO SAM IMAO VREMENA DA GA UKLONIM I...

UZBUNA!

ČEJENI BEŽE! NAPIŠTAJU LOGOR!

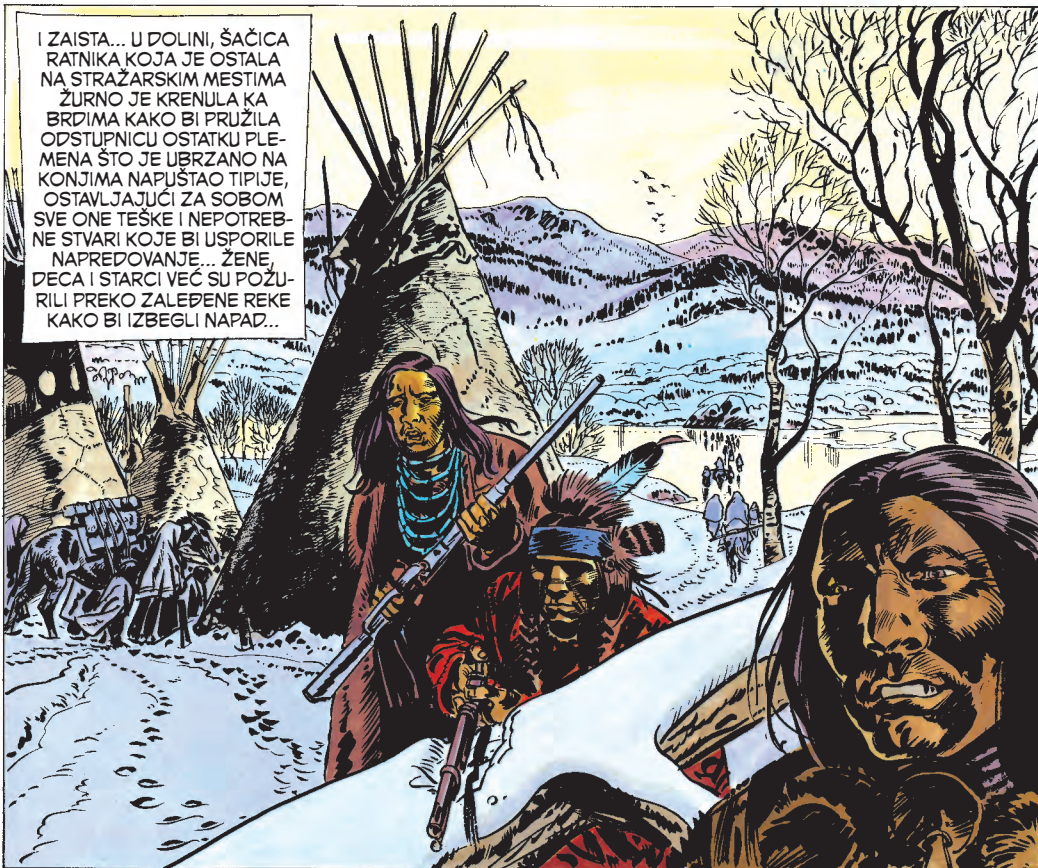

PROKLETSTVO!

TA VRAŽJA EKSPLOZIJA IM JE OTKRILA NAŠE PRISUSTVO! I NAŠE NAMERE!!! FOSTERU, SVI DA KRENU KA GREBENU! BEZ ODLAGANJA! DA SE SPREME NA JURIS! VIŠE NE MOŽEMO RAČUNATI NA FAKTOR IZNENAĐENJA!

DA, SER!

10A

I ZAISTA... U DOLINI, ŠAČICA RATNIKA KOJA JE OSTALA NA STRAŽARSKIM MESTIMA ŽURNO JE KRENULA KA BRDIMA KAKO BI PRUŽILA ODSTUPNICU OSTATKU PLEMENA ŠTO JE UBRZANO NA KONJIMA NAPIŠTAO TIPIJE, OSTAVLJAJUĆI ZA SOBOM SVE ONE TEŠKE I NEPOTREBNE STVARI KOJE BI USPORILE NAPREDOVANJE... ŽENE, DECA I STARCI VEĆ SU POŽURILI PREKO ZALEĐENE REKE KAKO BI IZBEGLI NAPAD...

OVAJ... HVALA TI ŠTO SI NAS SPASAO, SINKO... DA JE ALISTER SAZNAO DA SAM SKRIVAO ALKOHOL... OVAJ, DODUŠE U MEDICINSKE SVRHE, U SANDUKU... TAJ ĐAVO NE BI ČASIO ČASA DA ME OBESI!

TO BISTE I ZASLUŽILI! VAS DVOJICA STE NAJOBIČNIJE PIJANDURE! IMATE SREĆU ŠTO MI JE TA VAŠA GLUPOST DALA PRILIKU DA UPOZORIM INDIJANCE A DA NE ISPADNEM IZDAJNIK! ALI SLEDEĆI PUT ČU VAS LIČNO OBESITI!

10B